

Beskæftigelsesrådets anbefalinger til kritisk gennemgang af regelsættet på sygedagpengeområdet

Udfordringsbilledet

Beskæftigelsesrådet har drøftet mulighederne for at fastholde sygemeldte i job og få sygemeldte hurtigere og varigt tilbage til beskæftigelse. Rådet er enige om, at sygdom ikke skal sætte en stopper for et arbejdsliv, der kan fortsætte. At komme tilbage efter en sygemelding er godt både for den enkelte og for samfundet.

Vi har i vores drøftelser afdækket at sygemeldte, som kommer fra ledighed (a-dagpenge) generelt set har længere sygedagpengeforløb end sygemeldte med en arbejdsgiver. De udgør ca. 12.000 fuldtidspersoner i 2022, hvilket svarer til, at 16 pct. af de forsikrede ledige reelt er syge. Til sammenligning var der i 2022 ca. 78.700 fuldtidspersoner, som kom ind i sygedagpengesystemet fra beskæftigelse. Det svarer til ca. 3 pct. af de beskæftigede.

Derudover har 37 pct. af sygemeldte fra ledighed et forløb af mere end et halvt års varighed i perioden 2018 til 2020. Det er mere end fire gange så højt end dem, som kommer fra beskæftigelse. Rådet har noteret sig, at gruppens størrelse har været nogenlunde konstant de senere år på trods af gunstige konjunkturer. Dermed er der et behov for i højere grad end i dag at styrke indsatsen for at få denne gruppe af borgere tilbage på arbejdsmarkedet.

Rådet mener derfor, at det er centralt, at også denne gruppes udfordringer adresseres i regeringens arbejde med en kritisk reformgennemgang af sygedagpengeområdet.

Beskæftigelsesrådet konstaterer, at der er en række centrale udfordringer på sygedagpengeområdet, der er behov for at gøre noget ved, *jf. boks 1*.

Boks 1

Centrale nøgletal – Hvad er potentialet?

Stigning i antal fuldtidspersoner på sygedagpenge og jobafklaring

Antallet af sygedagpengemodtagere var i december 2022 ca. 82.000 fuldtidspersoner. Derudover var der ca. 21.000 fuldtidspersoner i jobafklaringsforløb. Det nuværende niveau er ca. 5 pct. højere end før COVID-19.

Længere jobafklaringsforløb

Den gennemsnitlige varighed for et sygedagpengeforløb var 6,6 uger i 3. kvartal 2022. Det er omtrent samme niveau som i 3. kvartal 2015, hvor den gennemsnitlige varighed var på 6,5 uger. Den gennemsnitlige varighed på jobafklaringsforløb var 49,9 uger i 3. kvartal 2022, hvilket er markant højere end reformens forudsætning på gennemsnitlig 26 uger.

Ca. 16 pct. af ledige er reelt syge, og sygemeldte fra ledighed har længere sygedag-

Sygemeldte fra ledighed udgør ca. 12.000 fuldtidspersoner i 2022, hvilket svarer til, at 16 pct. af de forsikrede ledige er reelt syge. Til sammenligning var der i 2022 ca. 78.700 fuldtidspersoner, som kom ind i sygedagpengesystemet fra beskæftigelse. Det svarer til ca. 3 pct. af de beskæftigede. Desuden har 37 pct. af sygemeldte fra ledighed et forløb af mere end et halvt års varighed. Til sammenligning er det 7 pct. af sygemeldte fra beskæftigelse.

Kilde: Jobindsats.dk og analyser fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Beskæftigelsesrådet anbefaler

På baggrund af de identificerede udfordringer centrerer Beskæftigelsesrådets anbefalinger sig om tre temaer.

Tema 1: Ønske om et mere sammenhængende sygedagpengeforløb

Jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse har en række udfordringer. Forløbene har væsentligt længere varighed end forventet, og de er ikke tilstrækkeligt målrettet de sygemeldtes udfordringer. Ydelsesskiftet giver ofte anledning til sagsbehandlerskift for borgeren. Det betyder sammen med ventetider ved overgangen til jobafklaringsforløb risiko for et effekttab i indsatsen, og at borgeren dermed oplever et usammenhængende forløb. Overgangen fra sygedagpenge til jobafklaringsforløb med ydelsesskifte skaber samtidig et unødigt bureaukrati i kommunerne, der fjerner fokus fra indsatsen.

Beskæftigelsesrådet anbefaler derfor, at jobafklaringsforløbet med ressourceforløbsydelse og indsats afskaffes. Rådet anbefaler i stedet, at borgere, der ikke kan få forlænget deres sygedagpenge, fortsætter på sygedagpenge med en reduceret sats, der svarer til, hvad de ville få i dag.

Rådet mener, at anbefalingen vil skabe et mere sammenhængende forløb og mindske risikoen for indsatsstab og skift af sagsbehandler. Forslaget vil også medføre en omfattende forenkling af sygedagpengesystemet, som vil skabe et mere gennemskueligt system for den enkelte og kommunerne.

Tema 2: Styrket indsats

Indsatsen bør styrkes for de sygemeldte fra ledighed. Sygemeldte fra ledighed har fx længere forløb på sygedagpenge i forhold til sygemeldte fra beskæftigelse, *jf. boks 1*. Sygemeldte fra ledighed har desuden større risiko for at glide ud af arbejdsmarkedet. De har derfor behov for en styrket indsats for at igen få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Derfor anbefaler Beskæftigelsesrådet, at der arbejdes målrettet med at udvikle en tidlig indsats for de sygemeldte. Det kan eksempelvis være mulighed for en tidligere opfølgning. For at denne indsats kan tilrettelægges mest hensigtsmæssigt, er der brug for større viden om sygemeldte, som kommer fra ledighed.

Rådet opfordrer til, at Beskæftigelsesministeriet foretager en analyse af denne gruppe, herunder årsagerne til gruppens længere varigheder i forhold dem, som kommer fra beskæftigelse. Analyserne drøftes med Beskæftigelsesrådet.

Tema 3: Samspil mellem uarbejdsdygtighedsbegrebet i sygedagpengeloven og rådighedsbegrebet i Arbejdsløshedsforsikringsloven

Beskæftigelsesrådet konstaterer, at der kan være en udfordring i samspillet mellem uarbejdsdygtighedsbegrebet i sygedagpengeloven og rådighedsbegrebet i Arbejdsløshedsforsikringsloven. Det betyder, at der kan opstå tilfælde, hvor en person bliver raskmeldt, men hvor personen samtidig ikke opfylder betingelserne for at kunne modtage arbejdsløshedsdagpenge.

Det er ikke muligt at opgøre, præcis hvor mange personer, det drejer sig om. I ca. 1 pct. af kommunernes sygedagpengesager, svarende til knap 8.000 sager om året, bliver borgeren raskmeldt af kommunen, fordi borgeren ikke længere er uarbejdsdygtig i sygedagpengelovens forstand (raskmelding efter § 7). Det vil alene være en delmængde af de 8.000, som ikke opfylder betingelserne for at modtage arbejdsløshedsdagpenge

Beskæftigelsesrådet anbefaler på den baggrund, at samspillet mellem kommuner og a-kasser styrkes.

Beskæftigelsesrådets samlede vurdering

Beskæftigelsesrådet mener, at de tre anbefalinger vil skabe et bedre og mere sammenhængende forløb for personer på sygedagpenge samt understøtte et fokus på en tidlig og varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Beskæftigelsesrådet bemærker, at for at lykkes med beskæftigelsesindsatsen, er et behov for et styrket samspil mellem beskæftigelsesområdet og sundhedsvæsenet, herunder i forhold til at målrette samarbejdet mellem kommuner og læger om sygedagpengemodtagere.